

No. 48.

Sestdeenä, 27. Nowember (9. Dezember).

1871.

Raksa par gaddu 1 rubl.

Rahditajs.

Geischemmes sinnaš. No Rihgas: jauns liffums par floblahm, — latw. wezzmahu flobla, — pabr floblu pr. kurlmehmojem. No Walsas aprinka: jauna floblas- un walfis-mahja Mabrinkalnā. No Selgawas: usdowe Latw. awisfeh. No Pesterburgas: augstee weest us Surra-ordena swehtkeem, — wiltigas naudas-scheines.

Ahrsemmes sinnaš. No Franzijas: Nahwiga Wahzeefchu nihdeschana. No Italijas: pirma parlamentes jeb runnas-deena Rohmā. No Perzijas: pabr baddu. No Meksilas: pabr dumpi.

Jounalabs sinnaš.

Moslawas politechniska, jeb ammatu- un skunstes israhdischana 1872trā gaddā. Es tas kungs, taws Deems, esmu weens stipris un dusmigs Deems, kas tehnu grehluš peemelle pee behrneem, lihš trescham un zettortam augumam. Rizzinata flobla. Grahmatu sinnaš. Labbibas un zittu prezzu tirgus.

Peelikkuma. Grehlu dubids. Ahres wahros. Sohbugalla nedde-las peedshwojumi.

Geischemmes sinnaš.

No Rihgas. Liffumu krahjumā atrohdašs wifs-angstaki apstiprinahšs walfis padohmneeku nospreedums, pehz kurra Widsemme ewangelislahm Lutterislahm floblahm par labbatu usraudsischanu it pa diwu bruggu-teesu aprinkeem ezejekama weena aprinka-floblu-teesā. Schahdai teesai lohzeeki irr: angstaka basniz-preekschneeziiba, diwi no muischneekem, diwi no ewangeliskas lutteriskas konsistorijas un diwi no semneeku lahtas iswehleti.

No Rihgas. Weenā fluddinašchana schinni M. weesa Ari. sinno, ka ta latwiska behrnu-fanehmeju jeb wezzmahu flobla preeksch pagastu-wezzmahteh, kas lihš schim Limbašchōs tiffa turreta, taggad atrohdašs tē Rihgā un no 10tā Janwar n. g. fawu mahzibu latwiskā wallodā atkal eesahfshoht.

No Rihgas. Rahdā schejenes Wahzu laika-rakstā, „Mittheilungen und Nachrichten“ useetam plaschu sinno pabr to latwisku kurlmehmo floblu Sallas-pillē, kas ihpaschi zaur Mattihschu draudses zeen.

mahzitaja Moltrecht gabdaschanu un kfristigu draugu palihdšibu pehrnajā gaddā cetaisita. Schi flobla irr leela labdarrischana zilweziiba un dibbinata tiffai — kās daschas zittas tahdas patwehruma weetas, — us lihšzeetigu kfristigu zilweku labprahtibu un mihslestibu. Schi flobla ar Widsemmes un Kursemmes sinodu sinno teek waddita no ihpaschi us to iswehleta kuratoriuma, kurra lohzeeki irr generallsuperintendentes Dr. Kristiani un Lamberg, mahzitaji Moltrecht, Tauriht, R. Schulz un Pand. Sem scho kuratoru usraudsischanas schinni floblā ar wiffu uszihtibu un isweizibu strahda tas us to ammatu fataisijees floblmeisters Aboling. Patte schi flobla, kās jau no agralahm sinnahm effam dsirdejuschi, tiffa eeswehtita 4tā August pehrnā gaddā un pa scho weena gadda laitu jau deesgan warr preezatees, kās tē wiffas leetas augligi us preekschu gahjuschas, kās to jau israhdijsu pahrlausischana pehz pirma gadda mahzibas. No teem 17 behrneem, kas schat pirmā gaddā floblā eestahjuschees, flimmibas deht 3 atkal isgahjuschi un tā palikkuschi tiffai 14, 7 puiseni, 7 meitenes. Rihgas kurlmehmu floblmeisters Stünzi k., kas arri scho floblu beest apmeklejoht, pahrlausischanas deenā 16tā Juni k. g., Abolina kungam dewis leelu slawu, kās tas weena gadda laikā til dauds panahzis, kās aplam newarroht wis panahst, ihpaschi pee Latweeschu wallodas eemahzischanas, ar to dauds gruhtaki eiyoht nelā ar Wahz wallodu. — Tē nu jau redsam labbu eesahkumu, kās warreja 14 Latweeschu kurlimehmeem behrneem to wajadšigu mahzibu doht un no behdigas dsihwes us zilweziibu waddiht. Bet stary Latweescheem effoht wehl kahdi 500 tahdi

furlmehti behrni, ta's gaddōs, kad jau mahzami; al zil tē wehl darba un zil tē waijadšibas, ja gribam ir schoš zilwezīgā zekā waddiht. Woi to eefpehm? — Šča gadda eenemšchanas gan bijušas labbas, 4124 rub. 69¹/₂, tā, ka pehž 3162 rubtu isdošchanahm 962 rubti palikka pahri, bet tas arr bija tas eefaktuma gads, kad wisseem firdis us to jaunū eetaišchanu bij fašilluščas; bet woi tā buhs arweenu? Us preešču ir ar tahdu eenemšchanu newarrehš peektift, jo usturra nauda, 100 rubti no behrna, irr par dauds, — ta buhtu japamafina, tad patte fšohla japawairo, wehl ohts fšohlmeisters japeenemm un t. pr. Tad nu sinnaš, eenemšchanahm arr waijadsetu wairotees un katram, kam zilwezīgā firds, waijadsetu apdošmaht, ka šče derr Deewam peewest dwehfeles, tas irr: no dšittas nesinnaš un gan drihs lohpiškas neprahitbas, zilweku behrnus west pee prahta gaismas un Deewa atšihšchanas. Tē tas ihstenaš altaris, fur preešč ihsteneem nabba-geem fawu dahwanu warr uppureht!

No Balkas aprinka. Mahrinkalns un Seemera walšts irr lohpa no fawa dšimtleelkunga weenu semneeka mahju no 33¹/₂ dahbereem par 5000 r. f. pirkušchi, fur schoğadd fšohlas un teefasmahja ap-pašch weena jumta no atmineem preešč abbašm walštihm usbuhweta un tai 7tā Oktober šch. g. no Dppefalna un Allukšnes mahžitajeem Treu un Keuščler eefwehtita. Pee schihs eefwehtišchanas bij bez zitteem aplahrtejeem kungeem muhšu dšimtleelkungs baron Wolff ar fawu leelmahti un freilenehm, no abbeju walštehm mihligi usaižinati, atnahušchi, un tadeht, ka leelkungs pee schihs mahjas buhweschanas dauds palihdsejis, buhwokšus, kalkus un zittu muhru materialu par welki dohdams un fawu padohmu pee usbuhweschanas sneegdams, arri ihpašchi tadeht, ka tai pašchā laikā wiašč ar leelmahti fawas laimigaš fudrab'-kašas šwinneja, un aišweenu fawahm abbašm walštihm weens taišnīs, mihligs un eefsch daschadahm truhžibahm faweem fainneekem un ap-pašchneekem aišweenu palihgā nahšdams — leelkungs bijis, tikka wiašč ar leelmahti no abbašm walštihm ar weenu fudraba apšeltitu bikkari apdahwinahšs, fur prettim leelkungs un leelmahte atkal walsti apdahwinaja ar weenu šmaliki istaišitu un wiščzaurim apšeltitu teefas-galda ehrgli ar wišču speegeli, tahdu kà to retti zittōs walšts teefasnammōs warrehš atrast; bes tam leelmahte dahwinaja fšohlai šmalikas greeštu-lampas un leelkungs patš fšohlai weenu leelu šmaliki istaišitu un apšeltitu Bihbeli.

No rihta pulšten 11 tikka — tadeht, ka Mahrinkalna walste kà leelaka dafka peederr pee Dppefalna un Seemera walšts kà masaka, peederr pee Allukšnes draudšes, — ta pirma eefwehtišchanas runna no Dppefalna mahžitaja f. Treu turreta, tad šarpā no muhšu jaunekkeem us balšim dšeedahšs un no wisseem garrigaš dšeesmas lohpa nobšeedatas. Tad turreja atkal Allukšnes mahžitajš Keuščler f. fawu

fšohlas un walšts mahjas eefwehtišchanas runnu un us tam bij dšeedašchanas ar mušihkeem reišu reisahm; tad atkal turreja Seemera walšts = wezzakajš Kampe runnu, pee ka wiašč tad leelkunga un leelmahti ar to jaw minnetu bikkari apdahwinaja, fur atkal leelkungs un leelmahte prettim fawas dahwanas walstei isdallija. Tam bikkaram bij wirfrakšs un leelkunga wappens wiršū, un dšimtkungam ar leelmahti to wirfrakštu laffohht, abbeem affaras birre, jo tur bij rakšitšs, ka šchi dahwana no abbašm walštehm no mihlestibas us winnu laimigahm fudrab'-kašahm un šchāi deenai par peeminnu teel dahwinata. Kad weffelibas bij usdšertas, tad leelkungs turreja runnu, fur wiašč ar leelmahti abbašm walštehm pateizahš par to schodeen winneem parahditu mihlestibu un preeku, un wehleja laimi un fatiščchanu abbašm walštehm.

Man kà scho notikumu rakšitajam japeminn, ko daschās mallās runna, ka mehš, kà Malleneešchi buhdami, ar fšohlahm un zittahm tautas apgaifmošchanahm effohht palikka palikkušchi; tas nu gan tā naw, jo pee mums, paldeewš Deewam, taggad gandrihs katrā walstē fawa usbuhweta fšohla, šchinnis fšohlās wiščwairaf Balkas seminarijā ismahžiti fšohlmeisteri irr, kurreem arr leelakas lohnes peefschirtas, ne kà zittōs widduščhōs mehšs buht. Pee mums arri jaw no fenn laikem jauneku dšeedataju lohri daudšās weetas irr, kurri aišweenn wairojahš un ar dšeedašchanu pehž balšim un nohtehm ar lusti us preešču eet. Jaunekki naw kuhtri fwehtdeenās us tahdahm mahžišchanahm pee kahda fšohlmeistera fapulžinatees, un ta jaw no fenn gaddeem Dppefalnā dibbinata wihreešču dšeedataju beedriba no daudšem lohjekkeem, irr tahdu pašihštama. Arri ar mušiki muhšu jaunekki zeešchi aptinnahš, jo scheitan šchinnī widdužžī 2 lohri fabeedrojuschees, kas netaupa neš laika neš arr to pahru rubtu naudas, par stru-mentehm un to wehl aišweenu tam mušiku fšohlmeisteram, kurru us kahdu laiku no pilšfehtas schurp ataižina, waižag malfahht. Winni taggad arri tohs jaun'mohdes karra-marščus, opera stikšus un zittas leetas pehž nohtehm mahf pušt. Nohtes un jaunakahš leetas winneem tas pilšfehtas fšohlmeisters peegahda un t. pr.

M. Strauščs.

No Jelgawas. Latweešču awiſes, kas irr tee wezakee neddelas raksti Latweešču wallōdā un 1822trā gaddā zaur Lestenes mahžitaja Watšona un Steffenhagen kunga gabdašchanu fawu zekku usnehma, — ſchahš awiſes lihš ar scho gaddu pabeidš fawu 50tu gadda-gahjumu. Latweešču draugu beedriba, kurras šinnā un peederrumā taggad ſchihs awiſes atrohdašs, irr gabdajufe, ka ſcham awiſchu garram muhščam par peeminnu, katris ſcha gadda awiſchu turretajš dabbu par usdewi lihš weenu glihtu lappu, fur ar bildehm un rakšteem irr apšihmeta „Mahju fwehtiba.“ Tahdeem, kas tahš awiſes neturr, un kas tomehr wehlahš to peeminnas lappu dabbuht, ta par

20 kap. irr dabbujama grahmatu bohðes un Ribgã Bruçera funga grahmatu bohðe.

No Pehterburgas, 24tã November raksta tã: Wal-
kar ar ihpaschu dselju-zekka rindu us Surra-ordena sweht-
teem tẽ atreisoja tee Wahzjemmes subtitu weest, starp
kurreem atrohðahs Pruhshu prinzis Friedrich Karl,
Wirtembergas prinzis Augusts, Mellenburgas erzogs,
grahs Moltke un zitti augsti karra-kungi lihðs ar
dauds zitteem weeseem. Sauki isgreñnotã Pehterbur-
gas-Warschawas bahnuñ atreisojuschuñ sanehma un
apfweizinaja augstais Keisers ar dascheem Leelfirsteem.

No Pehterburgas. Nesenn walsts bankai peenesti
n audas-papihri, 50-rublu scheines, kas wiltigas un
tomehr til skunstigi pallak taiñtas, ka paschi bankas
fungi eefahumã tahs usfkattijuschi par ihstenahm.
Sinnams, ka tahs tuhlin noñhlaja.

Ahrjemmes sinnas.

No Franzijas. Taggad atkal awises fazek leelu
trohñni pahr Frantschu negantibu un besdeewigu
atreeshanohs Wahzeescheem, tadeht, ka winni ne-
warrejuschu Wahzeeschus uswarreht. Gefahumã gan
dohmaja, ka Frantscheem tas eenais un Wahzee-
schu nihdeschana drihs pahreeschoht, bet kas to dohs!
Nepalihðsoht ne ko, kad Wahzeeschi prett teem istur-
rotees mihligi un draudsiçi. Nesenn kahðs Frantschu
salðats, kas Wahzeeschu wangiba bijis, ar zitteem
lohpã schenki dferdams Wahzeeschus lammajis, teit-
dams, ka tee scho wangiba buhdamu effoht baddã
mehrdejuschu. Tad wehl us saweem schuhpu-beedreem
leelijees, ka winsch us til un til dauds wihna der-
roht, ka wehl tai deenã kahdu Wahzeeti buhschoht
nodurt. Kad schee lahga brahlischi wehl daschõs
schenkõs isdsehruschees, wakkarã pulstun 6 kahdã
zeemã pa eelu gahjuschi, tad fatilluschu weenu Wah-
zeeschu saldatu, kas meerigi sawu zekku gahjis. Lee-
ligais Franzis peestahjees tam klast un to jautajis,
woi tas effoht Pruhñis. Bet tas atteizis, ka effoht
Saksis; us to Franzis tuhlin israhwis spohschu dunzi
no sawas johstas un to ar wissu spehku eegrubdis
saldatam kruhtis, kas wehl pahri sohñus us preeschu
pastrapalejis, bes dñihwibas nolrittis garr semmi. Slep-
kawam zitti Wahzu saldati dsennahs pallak, bet tam
isdohðahs eebehtg Parihsẽ eekschã, tur pehzak tai
fanemts zeet un par tihschu sleplawu apfuhðsehts,
ko dauds leezineeki apleezina un peerahda. Sinnams,
swehrinato wihru teesa fanahl lohpã, — apfuhðsehts,
itt kã kahdu uswarretaja darbu pastrahðajis, sehsh
teefas-preeschistabã un preezigi apfweizina katru sawu
pashstamu un atbild drohschi teefaskungam us wif-
fahm jautaschanahm. Winna aisstahwetajis nem-
mahs nu teefaskungeem eerunnah, ka apfuhðsehts
jau ne-effoht nemas til flitti darrijis, jo tahdã laikã,
kad eenaidneeks winnu semmẽ, tahðas lectas un tahdi
darbi effoht usflattami zittadi, ne kã meera laikõs,
— to warroht nosaukt par tehnu semmes-mihle-

stibu, — jo schinnẽ taikã Pruhshu preesch winneem
ne-effoht ne kahdi zilweki, bet til eenaidneeki un ta-
deht ar teem kã ar eenaidneekem jastrahda. Un
riktigi, schahdu isrunnu teesa peenehmuse par geldigu
un apfuhðseto nosazijuse par newainigu. — Sa
nu wiss tas tã teesa, tad Frantschi ne zittadi, kã til
par neustizameem zilwekem turrami; jo pehz katra
karra eenais tuhðak irr beigtis, kad meera-derriba
parastita; bet Frantschi to darra un usfkatta zittadi.
Sau dauds tahðas sleplawibas pee teem wehl tur
buhdameem Wahzjemmes karra-wihreem Frantschi
isbarrijuschu, tã ka taggad Wahzeeschi wais to ne-
warroht pazest un, kã nu pat sinnas nahkuschas,
wissus tohs aprinkus, tur wehl Wahz karra-pulki
eekschã, littuschu sem karra-waldischanas un tadeht
tahðus Frantschus, kas Wahzeescheem ko taunu dar-
rischoht, noteefaschoht Wahzeeschu karra-teefas pa-
schas. — Englandeeschi, lai gan wezzee Frantschu
draugi, tomehr schahdu negantibu pa sawahm awi-
sehm dikti rahj. Kahda awise fakka: Frantschu wal-
dischanai gan effoht labbi patizis, kad Rihnas wehst-
neeki pastahstijuschu, kã winni sohðijuschu tohs slepla-
wus Tientfin pilsehtã, kas tur Frantschus bij kah-
muschu. Divdesmit diweem Rihneeschem tiffuschas
galwas nozirstas un diwdesmit peezi aisðsihti us
strahpes-koloniju. Bes ta effoht winnu waldischana
to nokauto familjahm un par pohstitahm mahjahm
ismakfajuse 3 millionus, 450,000 frankus. — Tã-
patte awise arr fakka: Tjehrs zaur Rihnas wehst-
neekem winnu keiseram atbildi fuhðdams, warrejis
arri to padohmu klast peedoht, lai winni sawã semmẽ
arr eezektoht tahðas swehrinato teefas; tad kahdã reisẽ,
kad winnu pawalstneeki atkal prett sweschineekem
ko noseegtohs, tam wais newaijadsetu til daubseem
litt galwas nozirst un til dauds zittus aisfuhðiht
prohjam.

No Italijas. No Rohmas sinno pahr to leelu
preeku un gohdu, ar ko Staleeschu tai 15. (27.) No-
vember deenã sawu pirmo runnas-deenu Rohmã ee-
fahkuschu. Tai deenã hijuschu leeliski tautas-swehtki,
par peeminnu, ka wissa Italiã taggad saweenaju-
sehñ par weenu paschu walsti un Rohmu, to lee-
lak, un wezzako Italijas pilsehtu, dabbujuse par
sawu galwas pilsehtu. Tit warren preezigu un
leelu kauschu pulku ne-effoht weenã weetã nekur lohpã
redsejuschi, kã tẽ Rohmã todeen' bijis un til ko leel-
gabbala schahweens bijis dsirdams, par sinnu, ka
kehniash no Rwirinala pils dohdotees us parlamen-
tes mahju, tad gan kahðas simt tuhñstoschas rihles
gawilejuschas til skanni, ka wiss gais trihzejis. No
wissahm Italijas pilsehtahm us scho deenu atnah-
fchi subtitu weetneeki un pa dselju-zekkeem pulkeem
peenahkuschu no wissahm Italijas fahðschahm un
meesteem wissi sawas skaislakas gohda-drahñas geh-
buschees. Laiks to deen' arr bijis jauks un tadeht
wissa ta preeku-deena isdewuschs til brangi, ka it
nekur nedfirdejuschu ne kahdu taunu wahidu. Pull-

sten 11 kchnisch no sawas familijas un walsts leelmannem pawaddihts, parlamentes sablé eenahzis un ar skannu balst nolaffijis to runnu, ar to scho runnas-beenu atdarrijis. Tè nu atkal bijuse leela gamilešana no kauschu puffes, ar to kchninu pawaddijuschi atpalkat us Kwirinala pilli. Wallarâ bijuse leeliska uggunofšana pa wiffu pilssehtu. — No Deenwidd'-Amerikas sinno, ta Peru walstê, Lima un Kallao pilssehtâs kahdi 14,000 Staleeschi, kas tur dshwo, arri gribbejuschi gamiledami swinneht to deenu, kad palikka gads, ta Stalijas kchnina larra-spehls Rohmu usnehma; bet no garrigneekem usflubbinahs Peru walsts presidente to aisleedfis. Studenti tomehr sapulzejuschees us platscha, bet ir tur salbati winnus isklichdinajuschi. Dhtrâ deenâ garrigneeki swinnejuschi peeminnu, ta winneem isdeweess pretti atturretees. — Salka ta zaur to warroht iszettees dumpis.

Bittas awises stahsta, ta Franzijas garrigneeki effoht deesgan nobarbojuschees, pahwestu gribbedami pahrrunnah, lai us Franziju eetoht dshwoht. Winneem pee ta effoht diwejadss mehrkis; pirmâis, ta zaur to grabfa Schambora (pahwesta drauga) parteja Franzijâ tiftu pee gohda un warras un ohtrahrt, kad pahwests Franzijâ nomirtu, tad arri nahlama pahwesta iswehleschana notiftu Franzijâ un laikam tad warretu isdarriht, ta kahds Frantschu kardinalis tiftu iswehlehts par pahwestu un zaur to Franzija tiftu garrigi pee tahs warras, to laizigi pasaudesuse, — tas irr: tad Franzija warretu sawu spehlu un warru parahdiht garrigâs leetâs, kad laizigâs wairs ne-eespeh, ta libds schim spehuse.

No Persijas. Pahr turrenes truhkumu un baddu nahf arween behdigas sinnas. Bunder Abbas pilssehtai uskrittuse kohlera un tadeht no turrenes kaudis eijohht prohjam us Bombaju. Mesched pilssehtâ bijuschi 120,000 eedshwofaji; no teem taggad 80,000 baddâ nomirruschi, 20,000 no pilssehtas aisgabjuschi un tohs pahrejohs pa leelakai dalkai Afganistu barri aiswedduuschi wehrgoschana. Schachs jeb kchnisch pats sawu laiku kawejoht us jakti un kad kaudis us winnu paleef kauni, tad tohs fabaida us tahdu wihfi, ta leef kahdu pulku us breefmigu wihfi noleetaht.

No Messikas. No turrenes sinnas no 7ta Nowbr. neko dauds jaunu nestahstohht par turrenes dumpofschanohs, kas 20ta Septbr. eesahlfusehs. Schi dumpofschanahs ne tik ween ta ne-effoht wehl beiguschess, bet paleefoht jo deenas nifnala un isplattotees tahlak; tomehr ne-effoht pahr to to bihtees, ta schahs dumpofschanahs ihsto waldischanu apgabfischohht. Regrete, dumpineeku galwa, effoht tas nekreetakais un negehligakais no wisseem Messikaneeschu traktuleem un tee zitti arri tahdi ween, kas ne to zittu nedohmajohht, ta no zittu sweedreem dshwoht un paschi neko labbu nestrahdaht. — Dumpofschanai par ee-

meslu dohd to, ta Suarez atkal par presidenti wehlehts. Un tomehr schoreis ta wehleschana bijuse tik taisna un bes wiffa wiltus, ta aplam nekad. Suarezam bijuschas pahr wisseem zitteem dauds wairal balstis un tadeht winnam atkal ta warra palikuse rohkâ. Galwas pilssehtâ gan wifs effoht pilnâ meerâ; bet tahlak kahdu pilssehtu Sallillo wahrda, 3000 dumpineeki effoht aplehgerejuschi un aplehgereto effoht masaf, ta, ta newarroht aplehgeretajus atgainah. Us tahdu wihfi tur ta dumpofschanahs bijuse arri agraki un laikam pastahwehs wehl tik ilgi, kamehr garra gaisma gaischaki apspihdehs scho wehl dshifi tumfibâ pagrimmuschu semmi.

Jannakahs sinnas.

No Berliness, 25. Nowbr. (7. Dez.) Awises leezina, ta Chstreitijas wezzakais ministeris Andrassi sawâ rakitâ, to islaidis us zittahm waldischanahm, skaidri israhdijs, ta Chstreitija gribb meeru turreht ar Wahsemimi.

No Bersaljes, 24. Nowbr. (6. Dezbr.) Lantass sapulzei, kas atkal sanahf kohpâ, peenahstohht dauds tahdi rakiti, kas pagehr, lai keiseru Napoleonu weddoht atpalkat.

Moskawas politechniska, jeb ammatu- un skunstes israhdischana 1872trâ gaddâ.

(33 Wisseemes gubernijas awiseshm.)

Sawâ 44tâ Nri. pahr scho israhdischanu jau effam peemin juschi un kad nu warretu buht, ta Mahjas weefa lassitaju pullâ arri kahdi atrastohs, kas scho israhdischanu gribbetu leetâ list, tad tapat kahds wahrds pahr to japahrrunna plaschaft, — lai gan wiffu pilnigi isstahstihht mums tè naw ruhmes.

Schi israhdischana tilshoht noturreta tadeht:

1) Lai Kreewu kaudis ar paschu dabbas-mahzibu un ta ta jabrukke, sawâ dshwê eepashtohs.

2) Muddutus no palihdshibas leetahm doht, kahdas pee wiffu dabbas mahzibu mahzischanas un kauschu gaismoschanas derrigas un waijadfigas.

3) Parahdiht, kahdâ buhschana ammati Kreewusemmê taggad stahw, un

4) lai Kreewijas fabrikanti un ammatneeki eepashtahs ar pahrlabbotahm maschinahm, apparatusem un instrumentehm, woi tahs sepat Kreewijâ woi ahfsemmes fataifitas un kas preeksch daschadeem skunstigeem ammateem un preeksch semmkohpibas waijadfigas. — Tad nu politechniskâ israhdischana waijaga atrast pirmâ lahrtâ tahdas dabbas leetas paschas — ihpaschi no sawas tehwijas, to katrs pehz sawa ammata eemanto un isstrahda un ohtrâ lahrtâ tahs palihdshibas leetas jeb eerohfichus woi ammata-rihtus, ar to tahs dabbas leetas isstrahda.

Lai tahdas leetas, kas irr wehrtas, ta winnas israhda, ne-iskattahs ta no nejauschu tur famestas, bet wiffâ sawâ pilnibâ pateefigu bildi no kahdas weetas ammateem, skunstehm un augleem israhditu, tad tadeht walstis-eelschigu buhschanu ministeris nopratta par waijadfigu, par schahdu israhdamu leetu iswehleschanu eezelt usraugus un scho israudsi-

fchanu usdewis gubernijas statistigai (walstiaprafti-damai) komitejai, kam fawa apgabbala leetas pasifstamas. Statistigas komitejas palihdsiba schinni leeta gauschi wajadfiga; jo preefsch israhdischanas irr neween augtu un ammatu mudduti, bet arri winnu apraftischana un statistigas sinas pahr weenu woi ohtru ammatu wajadfigi. No tehwu-semmes ammateem un darbeem, kam wehrte israhdischanâ weetas dabbuht, irr fewischki wehrâ leekami schee: semkohpiba, dahrsu- un fakau-kohpschana, wihna audseschana, tabakas- un bischu-kohpschana, sibda-, bischu- un mahjas-putnu audsinaschana, sweija, jatts us plehfigeem swehreem un putneem un zitti tam lihdsigi ammati, kas ar rohlahm teef strahdati. Schai pehdigai, prohti, rohkas-darbu israhdischanai, wajag weenam no teem wislabbakeem israhdischanas sarreem buht; jo to rohkas-darbu israhdischana, kas Kreewusemmes daschâs weetas atrohdamî, dohd redseht neween winnu taggadeju buhschana un neretti arri winnu sahumu, bet arri aisrahda us winnu pahrlabboschana, kâ arri us to, kurri ammati, kas lahda sinnamâ apgabbalâ eeweesufchees, eedfihwota-jeem par labbu warr us zittahm weetahm tilt pahrstahditi.

Us tahdu wihst warr ta zaur politechnisku israhdischanu usmohdinata pahrbaudischana, walstes eedfihwotajeem dauds labbus augtus nest.

Leetas paschas, to grihb israhdiht, taifni us Moskawu israhdischanas komitejai japeesuhita.

Israhdischana eefahfsees Leela Behtera 200ta dsimt'deenâ 30tâ Mai 1872, pastahwehs 3 mehnefchus un beigsees 1mâ September 1872.

Teem zilwekeem, kas to grihb fuhtht us israhdischana, wajag fawas sinas pahr to israhdischanas komitejai peefuhtht ne wehlat, kâ lihds 1mo Janwar 1872. Schahdâ sinnâ wajag peeminneht a) kâ tahs israhdamas leetas bruhfejamas un kas ihpaschi pee tahm wehrâ leekams; b) zil tahs warretu buht swarrâ; c) zil ruhmes tahm israhdamahm leetahm wajaga plaschumâ un augstumâ un tad wehl d) fuhthitaja wahrdu un riktigu adreffi. — Us israhdischanu peenenmamas leetas, kas ar komitejas adreffi apfihmetas, warr fuhtht pa Kreewijas dselsu-zekkeem woi ar dampfluggeem par pamasinatu zekka- jeb fraktes-naudu. — Kas grihb fawas leetas us israhdischanu fuhtht par pamasinatu fraktes naudu, tas lai israhdischanas komitejai dohd sinnaht: zil gabbalus un zil smaggus grihb fuhtht, us to tad winnam tiks peefuhthita ihpascha leezibas-sihme, to parahdiht tur, kur fawas leetas nodohs us aisweschanu.

Plaschas un pilnigas sinas pahr scho israhdischanu un kas tur wehrâ leekams, warr lassihht scha gadda Widsemmes gubernijas awises № 72 un № 114.

Widsemmes statistiga komiteja gan katram schinni leeta fawu palihdsibu un padohmu sneegs. Tapat

arri Rihgas Latweefchu beedriba irr preefsch tam eezehlfufe ihpaschu komiteju, kas katram, kas lahdas leetas us israhdischanu grihb fuhtht, grihb ar isflaidroschana, padohmeem un raksteem palihdseht, — kas til ween pee laika meldefees, jo schi komiteja fawus darbus jau effoht eefahlfufe.

Es tas Rungs, taws Deews, esmu weens stipris un dusmigs Deews, kas tehwu grehtus peemefle pee behreem, lihds trescham un zettortam augumam.

(S. Litt. Nr. 45.)

Bastians nu gahja reisoht pa sweschahm semmehm, un wezzais Kristaps pa to laiku apgabdaja mahjâ meldera darbus. Weenâ swehtdeenâs rihta (greesahs) gahja atkal dsirnamu ratti, — jo wezzajam Kristapam nebij starpiba starp darba- un swehtdeenu; — us weenreis nostahjâhs rattu trohlfnis, un pehdigi palikka pawiffam stahwoht. Mans tehws, kam arween wehl dsihflâs tezeja meldera affins, hrihnojâhs par to lohti; bet pirms wehl spehja wahrdu isteikt, sfrehja wezza melderene is dsirnewahm us eelas fleegdama: „Palihgâ, palihgâ, lautini nahzeet palihgâ!“ Us winnas fleegschanu fastrehja laudis dsirnewâs, un to tur eeraudsija! af tawas breefmas! Mats bij sakehris ais meldera swahrkeem, un to eewilzis rattu starpâ, un fabersis wiffus kaulus; til ween labba rohka ar 3 pirksteem bij weffela, un pazelta us debbesi, itt kâ pee swehrestibas, — un tad bij ratti apstahjuschees. Kad mans tehws melderi iswilla is rattu-starpas, winsch jaw bij mirris.

„Deewa dsirnewas eet gan lehnâm, bet maht smalki!“ teiza weens no nahburgeem, kad lihki nolikka us grihdas. Mahjâ pahrnahfufchi, mehâ ar tehwu wehl pahrrunnajam par scho notikfumu, un kad es peeminneju, tohs nupatt no nahburga teiktus wahrbus, tehws manni norahdams fazzija: „Man peederr ta atreebschana, es atmalfaschu katram!“ falka tas Rungs.

3.

Peht 7 gaddu reisofchanas atnahza Bastians mahjâ. Es jau biju isgahjufe pee wihra, un ne ilgi peht tam bij arri mans tehws aisgahjis Deewa preefschâ. Nu palikka Bastians pats par melderi. Kaut gan winsch bij dauds reisojis un redsejis, tal ne kahdu labbu mahzibu nebij pahrneffis mahjâ. Arri winnam nebij nelahda starpiba starp darba- un swehtdeenâs. Un kad muhsu Pestitajs falka: ka neweens newarr diweem kungeem kalpoht, tad schis wahrds bij pee Bastiana taifniba, winna Deews bij nauda.

Weenâ wallarâ preefsch durwim stahwedama eeraudsiju weenu jahntneeku pa eelu taifni us mums nahkam; galwa tam bij faseeta ar lakkatu, gihmis bahls kâ feena, un reisu reisehm winsch arween atflattijâhs atpalkat, itt kâ bihtohs, ka kahds dsennahs tam palkat. Pee muhsu durwim peejahjis, winsch apstahjâhs, un labbu deenu dohdams, teiza ka effoht Sweedru karra-wihrs, kam bijis preefsch eenaidneekem

jabehg; bet ar sawu eewainotu galwu nu nespeh-
joht wairs tablak jaht, un luhdsehs, lai dohdohht
winnam nahkts kohrteli; rihta, tad buhschoht winna
firdsinsch un winsch pats atspirguschees, jahschohht
attal tablaki, ka warretu atrast sawus zittus, no
eenaidneekem isflihdinatus beedrus. Es winnam
atbildeju, ka mums nabbageem kautineem naw pa-
scheem wairak ruhmes, ka kasu-tustina, tadeht ne-
warram winnu usnemt, bet gan zitti zeema laudis,
kam leelaka ruhme, tam nakts-mahju neleegs. Pa-
preeksch winsch gan negribbeja tablak jaht, dohma-
dams, ka negribboht ap winnu publetees, bet tad
redseja, ka mehhs winnu nepenehmam, jahja tablak.
Mums wehl runnajoht, es eeraudsiju melderi, zaur
sawu stakka lohdsiau deggoshahm azzim luhrejam;
kad mannija, ka biju winnu eeraudsijuse, tad tuhlin
pasubda; bet tik drihs, ka jahneeks gribbeja tablak
jaht un bij tizzis prett meldera mahju, isnahza mel-
deris us durwim, sauza jahneeku tuhwati, un mas
wahrdus ar winnu ruunajis, stelleja ar wissu sirgu
sawâ stalli.

Kad es to redseju, zehlahs mannâ firbi, patti ne-
sinnu, no ka, schehlums, ka nebiju jahneeku stelle-
juse pee manna wihra-tehwa, kas dsihwoja taisni
mums pretti, un kam bij deesgan ruhmes. Jaht-
neeks bij jauns zilweks, apgehrbees smalkâs wad-
malas drahnâs. Kad pahrdohnaju, ka tablak Swee-
dru-semme, warrbuht irr wehl mihtodama mahte,
kas sawa dehla pehz, karstas affaras isleedama beh-
dajahs un Deewu luhds, lai winnai pasargatu mihtu
behrnu schinni gruhâ karrâ, un listu tam atrast
labbus laudis, kas to mihtligi usnemm, af tad man
palikka gauschi schehl, ka biju leeguse jaunajam karrâ-
wihram nakts kohrteli. Turklacht wehl nahza prahâ,
tee apustula wahrbi: „Usnemmet labpracht swehs-
neekus“ tad bij gauschi schehl, bet kas bij darrihts,
newarreja wairs palikt par nedarritu.

Natti bij leels trohksnis us eelas, — reisu rei-
sehm bij dsirdami plintes schahweeni. Kabdi no
Sweedru karrâ-wihreem sfrehja ka wehsch zaur zeema
eelahm, un eenaidneeki teem pakkat, lamehr pehdigi
behgdamee pasubda pakkat dsinnejeem no azzim. Pehz
sahla pee lohgeem dausitees, un mohdinahht zeema-
laudis, isflausinadami, us kurrû pufsi Sweedri aif-
behguschchi? Wissâs mallâs aihedsinaja swezses; un
arri pee mums nahza pakkaldsihdamees, Sweedrus
mekleht, bet mans wihrs atbildeja, ka effohht jaw senn
no zeema aishahjuschi, us kahdu atbildi tad arr ee-
naidneeki tuhlin aishahja, lai warretu pakkat dsih-
tees Sweedreem. Mans wihrs isgahja us eelas,
kur bij dauds zeemalaudis fopulzejuschees, bet es
paliktu sawâ istabinâ, un skattijohs zaur lohgu; tē
eenahza man attal prahâ jaunais Sweedru karrâ-
wihrs pee meldera. Woi winsch gan wehl tur-
pat irr?!

Apfahrt stalli bij wiss kluss un meerigs; bet pehz
ne ilga laika dsirdeju durwis tschihstam, un ugguns

bij redsams stalli; tad dsirdeju weenu smaggu sitteenu
krihtohht, tad waidescham un sirga plohsichanohs,
un tad bij attal wiss klussu. Pehz masu brihtiau
redseju melderi no stakka schigli jo schigli eijam us
istabu, zirwis rohlâ, Sweedra paunihna padusse, un
pellehki swahrli muggurâ. Aufsti drebbuli man pah-
gahja par kauleem to eeraugohht, un ar ilgoschanohs
es gaidiju sawu wihru pahmahlam mahjâ. Attal
dsirdeju durwis tschihstam, bet schoreis kas gahja
stalli bes ugguns. Tad bij attal dsirdams, itt ka
kahds wilktu garr semmi kahdu smaggu leetu, dur-
wis tilka attal kluffinahm aistaisitas. Pehz tam
nahza attal melberis stalli ar ugguni, tee paschi
pellehlee swahrli muggurâ, un gribbeja apsedloht
Sweedra sirgu; bet sirgs plohsijahs un traktoja, un
nelaida melderi few tuhwmâ nahht; pehz tam mel-
deris attaisija stakka durwis, un islaida sirgu bes
sebleem, kas wissâ spehlâ sfreedams aissfrehja us laula.

Mans wihrs eenahza istabâ, un es winnam stah-
stiju, ko biju redsejuse un dsirdejuse; kaut gan mehhs
abbi nelo labbu newarrejahm no wissa ta dohmaht,
tak neweens us ohtra nelo neisrunnaja. Taggad
es buhtu deesinn ko darrijuse, kad warretu pa-
darriht nedarritu, kas jaw bij darrihts, un wissu
natti nenahza mannâs azzis meegs, no schehluma,
ka biju atraidijuse swehschineeku no sawas mahjas.
No rihta agri, tik ko biju isgahjuse, un apstahjusees
preeksch durwim, raudsijahs Bastians zaur stakka loh-
lohdsiau us mums, un kad manni eeraudsija, tad
dewa labb'rihtu un teiza: „Nu, schonakt' bij attal
labs trohksnis, woi juhs arri ko dsirdejat?“

„Dsirdeju gan wissu, bet fakkat man, kas irr ar
to Sweedru jahneeku, kas walkar pee jums palikka
kohrteli?“ „Ah,“ atbildeja melderis, „tas jaw wehl bij
ihsts memmes dehsinsch; tik lihds ka dsirdeja eenaidnee-
kus effam zeemâ, nogurra pawissam, un nedewa man
meera, lamehr apsedloju winnam sirgu, un palaidu
winnu attal muht. Gan eerunnaju, lai nebihstahs,
eenaidneeki tē winnu neatradischohht, bet wiss bij welti.
Warrbuht ka juhs paschi buhsheet redsejuschi, ka natti
ar ugguni pee winna gahju?“

„Ja,“ atbildeju melderam, „esmu gan wissu red-
sejuse, no eesahluma lihds gallam; bet angstais Deews
sinn, ka tam klahjees?“

„Woi juhs daschlahrt wehl nedohmaseet, ka es
winnam esmu ko kauna darrijis?“ brehza Bastians.
„Woi reds brihnums, ta warr wehl zaur sawu labbu
firbi eekluht nelaimē! Es wehlejohs winnam labbu
darriht, woi tad es wainigs, kad winsch neklaußja
un aishahja? Redsesim, kas eedrohschinasees prett
manni ko kauna runnah!“

(Us preekschu beigums.)

Rizzinata skohla.

„Baltijas wehsnehs“ beids sawu pahrlattu par laul-
skohlahm 45. num. ar scheem wahrdem: „ka seminarthai
— warrbuht arr laulskohlahm — teescham irr daschas
wainas bijuschas, to parahda arri ta buhschana, ka no

241 seminaristeam til 90 irr par laulskohlotajeem, palikkufchi, un ta seminarija taggad dabohn zittadu eerikfi."

Par jaunu seminarijas "eerikfi" laiks tad sprees, kad winna buhs gattawa. Dblas perreht, kas wehl naw deh-tas, irr weltigs darbs. Ja jauna eerikte buhs labbata, ne ka wezza, tad — warr buht — Balt. w. taisniba; bet ka tad, ja winna flittata, jeh arri tahda, ka jafalka: tee paschi wehschi zitta lullite? Bes ta jau zeen. red. patti gan finna, ka wiffi zilweku darbi ar laiku japahrtaisa, lai tee arri, Deews finn zil labbi eefaktuma bijufchi. Puitas swahrti nederr wairs wihra gaddos. Wai tabeht warr fazzijt: puitas swahrti bija sawa laila flitti swahrti? Tadeht paleef appspreechanai til tas teitums: Wainas pee ta red-samas, ka no 241 seminarista til 90 par laulskohlotajeem palikkufchi.

Par labbu mehš fauzam to leetu, kas irr tahda, ka winnai wajaga buht; par flittu, kas tahda naw. Rah-dai tad seminarijat wajaga buht? Kur irr tas mehš? seminarija irr Widsemmes ritterschaftes skohla, tad arr ritterschafte ta ihsta mehra deweja. Bet Balt. wehstnescha redakzijai arr saws mehš, prohti skaitlis, lai gan Schil-lers jau fenni fazzijis, ka tahds mehš pee garrigahm leetahm mas derroht. Bet palikkim pee scha mehra! mehrikim ar flaitlu!

Pehz ritterschaftes liffumeem fatram seminaristam 6 gaddi draudses-skohlās jastrahda, jeh ar 150 r. f. ja-atpirkafs. Ja nu 1863ta gadda ap Jahneem 30 jaunelli no semina-rijas iseedami skohlās darbu usnehma, tad winna laiks 1871 ap Jahneem heidsafs. Winni irr brihwi; winni warr eet, warr palikt. Schee 30 wairs naw ap Mahrti-neem schinni gadda pee darba-wihreem rehkinajami. Darba-wihru flaitla nahf til tee, kurrus ap Jahneem 1868ta un 1871ma gadda no seminarijas ar pilnigu attestati atlaida. Tas istaisa pilna flaitla 60. Bet Balt. w. jau pats ap-leezina, ka 90 seminaristi laulskohlās strahdajoh. Ar to flaitlu Balt. w. pats parahda, ka Wallas seminarija irr pufs-ohtrreis til labba, tas irr, labbata, ne ka winnai pehz ritterschaftes liffumeem wajaga buht. Leetu, kas labbata, ne ka winnai wajaga buht, fauz wiffur par gaujchi labbu. La tad nu redsams, ka seminarija gaujchi labba. Bet Balt. w. laikam zits flaitlis par mehru. Zil leels? 90 winnam par masu. Zil tad? Wai wiffu 241 waidsehs? Tas newarr buht! 20 jau mirrufchi. Tadeht apstattikim ruffus, listes un gramatas, kas tiffai manna rohta stahw. Te atrohdam, ka no muhsejem scho labbu deenu 160 wihri strahda Widsemmes, Kursemmes un Yggauussemmes kau-schu skohlās Deewam par gohdu un saweem brahteem par labbu. Beelikim nu wehl tohs, kas Kreewu semme vee muhju tizzibas skohlahm strahda, tad buhs wiff masaf 180. Tas irr 2 reis til dauds, ka Balt. w. usdewis. Bet seminarijas "buhshana" wehl labbata. Zeeniga redakzija naw nofazzijust, ka tas wahros: "par laulskohlotajeem pa-likkufchi" jafaproht; jo palikt apshme, ka sunnahm, daschreis bleiben, daschreis werden. Palikkufchi wehl scho labbu deenu, ka fazziju: Baltija 160. Bijufchi pa-wiffam par skohlotajeem pee kauschu skohlahm Baltija 228. Pawiffam no ta darba lihds schim atrahwufchees tiffai 13, starp kurreem weens taggad par mahjitaju; tee zitti wai nu pehz meefas par wahjeem preefch kauschu skohlahm, wai arri wehl gaididami, kad winnus tas Kungs pee darba fauls. Bet par skohlotajeem bijufchi — wiffi 241.

Arri schis flaitlis 241 naw pilnigs. Wiasch apshme tiffai tohs seminaristus, kas no schejeenes ar pilnigu leezibu aisgabjufchi. Wehl japeeleef tee, kas sche gan mahjijufchees, bet attestati no apriska semmes skohlās teefas da-bujufchi, par skohlmeistareem palikkufchi. Un pehdigi wehl tee jau darba bijufchi 28 wihri, kas palihga kursj 1850ta gadda pufs gadda laika Walla us sawu ammatu fataifajahs.

La fanahs weegli 270, tas irr 3 reis til dauds, ja ar Wat. w. mehru medrijam.

Ar flaitleem Balt. w. seminariju teefajis, ar flaitleem winnam parahdiju, ka seminarija labbata, ne ka tas gohds, to Balt. w. winnai dewis.

Bet nu es zeen. redakziju luhbsu:

1) lai parahda — ne wis Egypte un Indija — bet Ciropā to ammata-skohlu, kur wiffi to ammatu usnehmu-schi, jeh pee ta ammata palikkufchi, to jauniba mahzijahs.

2) wai skohla pee ta wainiga, ja wiffi pee ammata nepaleel?

3) wai tas irr labbi, kad jaunellis pee ta usnemta ammata paleel, ja atrohd, ka pee ta nederrigs, kad wesse-libas un pahrtikkas truhsti.

4) wai wisseem isdohdahs weetas dabuht, kas weetas melle?

5) wai flawenam Schilleram bija palikt pee daktera am-mata? wai Nefkenam un zeen. Dihrit f. pee skohlās galda? u. t. pr.

Ja ta buhtu, tad — zittu nepeeminnoht — mums lai-kam scho labbu deenu wehl nebuhtu ne Balt. wehstnescha, ne arr man tas preeks un gohds, zeenigai redakzijai ar flaitleem parahdiht, ka Wallas nizzinata seminarija irr dauds reis labbata, ne ka winnai pehz liffumeem wajad-seja buht, labbata arri ne ka Balt. w. leeziba, ja ar winna pascha mehru seminariju mehrojam. S. Zimse,

Wallā, ap Mahrtineem 1871. seminarijas direktoris.

Grahmatu sinnas.

Peo Mahjas weefa driffetaja Ernst Plates funga taggadin tiffa isdriffetas un tapat pee winna, ka arri zittas grahmatu bohdes dabujamas schahdas jaunās grahmatas:

Dshwibas zefsch, jeh Martina Luttera masais katkifis, ar Deewa wahrdeem salikts un isflai-drohts. Scho grahmatinu skohlahm par labbu saraf-stijis un sagahdajis Kahrlis Brandt, Palsmannes un Aumeijera draudses mahjitajs. — 264 lapp. p. Snifki. — Mafsa 30 kap.

Rahda fehla, tahda augli. Fauts stahstis no Franz Goffmann. Pahrtulshis no Kahrl Woikus. — 52 lapp. p. Snifki. — Mafsa 15 kap.

Rabbibas un zittu prezzu tirgus,

Rihga, 25. Nowember 1871.

M a f f a j a p a r:

1/2 tshw. jeh 1 puhru kweeschu	4 r. 10 l.
1/3 " " 1 " rubsu	2 " 60 "
1/3 " " 1 " meeschu	2 " 20 "
1/3 " " 1 " ausu	1 r. 30 l.—1 " 40 "
1/3 " " 1 " rupju rubsu miltu	2 r. 30 l.—2 " 50 "
1/3 " " 1 " bihdeleru rubsu miltu	4 " 50 "
1/3 " " 1 " kweeschu miltu	5 " 40 "
1/3 " " 1 " meeschu putratmu	3 " — "
1/3 " " 1 " grifku putratmu	4 " 20 "
1/3 " " 1 " ausu putratmu	— " — "
1/3 " " 1 " firnu	— " — "
1/3 " " 1 " laruupelu	— " 90 "
1 puddu	— " 60 "
1/2 " jeh pohdu ofeles	1 " — "
1/3 " " " appinu	— " — "
1/3 " " " fweesta	5 " 50 "
1/3 " " " tabaka	1 " 40 "
10 puddu jeh 1 biraw. krohna linnu	45—52 " — "
10 " " 1 bralla	— " — "
1 muzzu linnu fehlu	10 " — "
1 " filu lasu muzza	17 " — "
1 " eglu muzza	16 " 50 "
10 puddu (1 muzzu) farlanahs fahls	6 " 25 "
10 " " rupja baltahs fahls	5 " 50 "
10 " " smalkas baltahs fahls	— " — "

Rihgs 26. Nowember pee Rihgas amahlfufchi 2603 fuggi un aisgabjufchi 2561 fuggi.

Atbildedams redaktehrs: A. Leitau.

Grehfu dubtde.

(Par mahjbu teem, lam sweschumä ja-ect.)

(Statt. No 33.)

„Tizzu gan meitin!“ Marija eesauzahs. „Wünsch peederr pee teem nolahdeteem, fo wels pee newainibas zetta nolizzis, lai meitas us elli wedd. Tu netizzi tabdam taunumam tapehz, la patte labba effi, bet es Tew fallu meitin, wünsch til teescham wiltneeks, kas Tew firbi un naudu sagga, til teescham, fä atreebeis augscham walda. Täpat man bij. Mans bruchtgans manni ar ween apmelleja, labhu laiks nebij wairs tabtu, tē us weenreis tehws kitta bankrottē, un bruchtgans nerahdijahs wairs. To mantas skabdi mans tehws gan paneffa; bet tad dabhuja sinnah, fo es pasaudejuse — fo newarreju flehpt — tad wünsch noschahwahs. . . .“

Rosa eekleedsjahs. „Mans brahlis,“ Marija fluffal runnadama teiza, „usmekleja mannu bruchtganu un pagehreja, lai manni nemm un us tabdu wihs no fauna ispesti. Bet wünsch brahlis ismehja un fazzija: „Es gribbeju winnas mantu, ne winnu paschu, nabbagas man newaijaga.“ Nu gahja abbi schautees, un mans brahlis kitta. Kur nu warreju greeftees? Maddeem faunu darriht newarreju, nebuhtu arri ne weens mannis usnehmis. Wisbehu no tehwa mahjas un maldijohs apfahrt, lamehr badda mirruschu manni schurp atwedda, fehē, kur truhdu smalka ar rohschu smarachu jautka, kur reehjums un fauns naidigi smiht.“

Rosa ne wahrda nespehja isfazzih, tillai plattahm azzim Mariju usluhloja.

„Sinnu gan, meitin, fo gribbi fazzih. Tu brihnees, fa es wehl dsihwa? Gribbu wehl reis sawu wiltneeku redseht un to druszin pahrmahziht!“ Marija eesauzahs. „Us wiffadu wihs gribbu winnu wehl weenreis dabhuht redseht, un to zittur newarru, fä ween tē, wai tad winnam! es tam to wiltigu firbi is kruitim rauschu un sunneem preekschā metischu, tad patte mirschu!“

Marija sohbus greefdama un ar deggoshahm azzim schohs wahrdus fazzija, fa Rosai tihri drebbuli pahr fauleem gahja.

„Klaufees, fo taggad teilschu,“ Martja tablal runnaja, mans dsihwes notiffums, fo nupat dsiddeji, pee tam gan nepafs, bet Tew to waijadseja sinnah. Wanna fainneeze leet Tew fazzih, fa ilgal wairs us naudas negaidischoht. Winna leet prassih, wai gribbi pee mums palikt un lustigi dsihwoht u. t. pr. Tad wifs buhschoht labbi, tad warri tē palikt. Winna man peeteiza, lai Tew muhsu jaulu dsihwi usflaweju, un to winnai apsohlijohs. Pee mums lohti jaula dsihwe,“ Marija fä trakka smeedamees fazzija: „sibda kleites, dahrgu almenu, zeppechu un kuhfu, schampanera un mujka, mihlestibas un meega

tē pa pilnam, af zil jaula dsihwe pee mums!“ Tä runnajoht un smehtotees winnai tomehr ruhktas affaras pahr waigeem ritteja. „Un Tu brihneees, labbi smulki baggati selta kungi schurpu nah, un zil mihtu winnai Tew eesahfumä turrehs un pehz tam apspaudihs un ar labjahm spahrdih.“

Rosa eekleedsjahs un waigu rohtas apflehpa.

„Un pehz tam galwas sahpes un pagirras. Satt, behrnin, wai negribbi pee mums palikt un til laimiga buht, fä meh?“

„Ne sawa muhschā ne!“ Rosa eesauzahs, „labba us eelas nomirt, nekā tabdā dsihwē eelaftees!“

„Wai to no teefas runna?“ Marija teiza; „wai zeppechi, wihs un filta istaba naw labbati, nekā uhdens, zeeta melna maife un aushums?“

„Nē, nē muhscham nē! Newainiga un tihra firbs daudf labbaka par wiffu tabdu mantu, luhdsami, Marij, laideet manni prohjam!“

„Nu labbi, mans behrns,“ Marija laipnigi atbildeja, „es til to runnaju, fo no mannis pagehr, wiffinaju un labbinaju Tewi zil ween warreju, taggad warru fazzih, fa to labbato leetu effi wehleju fees — eij nahwē, bet paleez tihra un newainiga! Labba tuhstosch reis mirt, nekā pa grehtu dubteem wahrtees! Tee dwehsetu pahrdeweji un affins-suhzeji negribbehs Tewis prohjam laist, jo Tu winneem parahdā, bet nebihstees, es Tew durwis atwehischu un, ja zittad newarr buht, Lawus paraddus aismassaschu. Schē druszin naudas, wairaf man naw, eij labdā masā gastuhse un usturrees lamehr deenestu dabbu. Skabde, fa es preeksch zilwefeem jau nomiruse, zittad Tu pee mannas mahsas warretu mahjas-weetu atrast. Lai Deems nu Tew palihd. Un tad wünsch Tew labdu reis fatiktu, tas, us fo Tu wehl dohma, tad sperr winnam ar labju, lai no Tewis atlabpjahs, tizzi man, wünsch naw wehrts, fa to noschewlo.“

Rosa apkampa sawu draudseni un raudaja.

„Eij, behrnin, eij, Lawas affaras man waigupehrwi warretu noskalloh.“

„Tu til labfirdiga, kapehz tē paleez?“ Rosa prassija.

„Teelu ar warru speesta, meitin, or warru. Redsi, tē elles wabri ar tabdu wirskalstu.“

„Tee, kas tē ee-ect, lai pamett wiffu zerribu.“

Tē man jadsihwo, tē sawa wiltneeka gaidischu un no sbejenes ar winnu pasuschana braukschu. Wünsch jau irr pasuddinahs, tē fä tas, us fo Tu dohma, jo leetka grehta pasaulē nesinna, fä wiltiga mihlestiba, nepateizba draugu starpā un newainibas laupischana irr. Wai winnam un man!“

Rosa gahja un luhdja Deewu preeksch ta, kas winnu atstahjis.

Tas bij jauna gadda nakli!
Tezeja labda jauna, flitti gebrusees meita pa eelu. Us weenreis paleel stahwoht, patte nesinna-

dama, us turreen eet. Beepeschi winna greeschahs atpaffat un eet pa Michigan eelu libds 72 nummuram; tē paleel stahwoht, beidsot patte pee ferwis falla: „Tā nebuhš labbi, winna dohmahš, ka plattu zellu gribbu usnemt, weenalga, wai schodeen jeb riht!“

Schi meita irr Older Rose. Ar naudu til weenu neddetu bij istikkuse un schinni laikā deesgan nopuhlejusees, kahdu weetu atrast, bet deenestneejes Amerikā gudras, winnas preefsch seemas swehtkeem un jauna gadda weetas neatstahj, lai warretu schkinfibas dabbuht. Wehl kahdu neddetu winna gastuse us paraddu dsihwoja, un kad neddetas galla nabbadsitei ne naudas ne weetas wehl nebij, tad winnu isbsinna — paschā jauna gadda wakkara.

Nu winna jau til tablu bij.

Deenu malbijahs pa eelahm, luhdja schur tur darba, bet tai atbildeja, ka preefsch wasanka meitahm weetas ne-effoht.

Jau wakkars mettahs! Ne-ehduse, peekuffuse un no aufstuma drebbedama gribbeja pee Marijas naktsmahju luhgtees, bet us scho nammu dohmajohht winnu bailes pahrnehma un prahti tai pawiffam fajukka. Ismissuse firds tai palikka leelas behdas peepeschi pahrgalwiga un atkal winna fazzija: „Weenalga, wai schodeen jeb rihtu!“

Rosa gahja stipreem sohleem us Well-eelas tiltu un pahr trellineem skattidamahs redseja, ka uppē jau leddus. Winnai gahja schauschalas pahr kaulleem: „Tē ne, tē warr kaulus schausiht,“ winna kā ahrprahkā patte ar fewi runnaja; „esers wehl nebuhš aisfallis.“

Nu winna skrehja us eseru. Wehjsch kauldams pretti schmahja, dohmaht, ka negribbetu laut, tahda breefmiga darba darriht. Bailes un aufstums winnu pahrnehma ar ween wairaf, ka sohbi ween trihzeja, tomehr skrehja us eseru. Winna til stipri patte ar fewi darbojahs, ka ne mas nemannija, kad diwi wihri tai paffat dsinnahs. Winni meiteni jau us tilta eeraudsija, un kad schi nu taggad us eseru skrehja, tad wihri tuhlin nopratta, us kahda zella winna staigaja. Tapehz abbi sohht skubbinajahs, nabbadsitei tuweenē tilt.

Pee esera nonahkuse winna kahdu azzumirlli rohkas salikkuse meerā stahweja, likahs Deewu luhdsot, tad ar abbahm kahjahm us reises no stahwa krahta eserā eelehja un wilnds pasudda. Uhdens tai weetā puttodams pazehlahs us augschu.

Is wilneem til dsrdeja, ka kahda bals lehni eekleedsahs, tad wijs kluffu palikka. Tee wihri, kas winnai paffat dsinnahs, bij arri klahht, bet tai azzumirlli ne ka neredseja, kā uhdeni ween. Wai tee winnu warrehs glahht — kas to sinn?

Fultonam Newjorkā nebij garsch laiks. Winsch tahs tschetras neddetas nobsihwoja kā pa kahsahm, jo kad nauda kschā un simts tuhstoschi dollari gaidami, tad warr gan lustigi dsihwoht. Bettortai neddetai beidsotees winsch tai paschā deenā un

stundā pee meera-teefnescha peeteizahs, kā to preefsch tam norunnaja. Fultons atradda jau to wihru preefschā, ar lo pirmo reis par mantofchanu sarunnajahs.

„Kā nu buhs?“ Fultons ihfchi praffija, „tahs tschetras neddetas jau pagahjuschas, un man netihf wairaf wasatees, seewa jau gaida, kad warreschu to naudu isdabbuht?“

„Lo nesinnu,“ ohtris meerigi atbildeja, „man til Sums jafalka, ka Sums wehl trihs neddetas jagaida!“

Fultons par leeku dufmigi ar kahja us semmes fisdams praffija: „Kapehz?“

„Tapehz, ka muhsu beedribas lohzecki wehl naw wijsi kohpā. Scho naudas leetu mehs til tad warram isdarriht, kad winni paschi klahht, jeb sawus weetneekus suhtijuschi.“

Fultons smehjahs kā mescha-zilweks. „Ta pawiffam tulscha walloda,“ winsch eekleedsahs, „us tahdu wihri warreet laiku gaddeem wilzinahht, jo tas lehti warr notikt, ka schee mihti beedri ne kad nenahf, lai nauda paliktu beedribai par labbu.“

„Sums gan nepeenahlahs, muhsu gohdigai beedribai tahdu launumn pahrmest,“ Fultona prettineeks itt no teefas fazzija, „jo Suhš ne muhsu beedribas, ne arri muhs paschus nepasihsteet, bet scho-reis to Sums peedohschu, tas jau sinnams, ka dasch laudis par tahdeem usstatta, kahds winsch pats irr.“

„Kungs, wai ar tahdeem wahrdeem gribbat manni apwainoht?“

„Nē, til gribbeju Sums pateesibu fazziht. Kad negribbeet gaidiht, tad suhteet triju neddetu starpā sawu gaspaschu, mehs labbat ar winnu scho leetu gallā weddisim.“

„Tizzu gan,“ Fultons isfmeedams fazzija, „ar seewischkeem un nerreem Suhš driht tiktū gallā, tee newarr rehkinahht un pretti runnahht. Neeki, manna gaspascha lai paleel tur, fur winna irr, un Sums wajjaga meerā buht ar winnas weetneeku.“

„Labbi, bet tad Sums jagaida!“

„Kungs, kā Suhš tā runnajeet, man darba deesgan un naw wakkas, ka manni tē par nerru turreet.“

„Nu tad eita jel pee darba, ne weens zilweks Suhš tē neturr, warreet reisoht fur gribbeet.“

Fultona ruhfschana un kaulschana ne lo nelihdseja, tapehz winsch druzzin meerigaki praffija: „Wai warru us tam palaištees, ka pehz trim neddetahm beidsamais terminsch buhs?“

„Warreet! — Triju neddetu starpā wijs buhs preefsch Sums gattaws!“ Fultona prettineeks fazzija, bet no balsa warreja manniht, ka winsch Fultonu smalli isfmehja.

„Bet kad tee gohdigi kungi, kas taggad mahjās naw, wehl nebuhš atnahkuschi?“

„Weenalga, tad buhs winnu weetneeki tē. No schahs deenas par trim neddelahm nahzeet ap scho paschu laiku wakkara schurp, tad buhs wijs gattaws.“

Fultons aisgahja.

(Us preefschu wehl.)

Uhts wahrds.

(Statt. N. 44.)

„Winfch paleet galwas pilssehtâ,“ mescha lungs atbilbeja; „zaur sawu labbi skohlatsu baritona balfi (pirma basse pee dseedaschanas) winnam teefas ministera nammâ durwis atwehrtas, jo ministera familija zeeni daitu skannu un Franzis ar jaunako konteffi dseeb lohpa duettes (diwbalsfigas dseefmas). Ministeris par Frantscha sapraschanu sinatnibu tohti brihnijees, un winnu schim brihdim par sawu filteeri eezehlis; winsch tahdreis augstu weetu walsts deenesti eenems.“

„Zerrefim to! Bet lai Deews dohd, la Frantscha firdi mihlestibas leesma pret jauno konteffi ne-eedegtohs, un winnu tapehz pehdigi no ministera namma ne-Israiditu. Saunas augstas dahmas mihl sawu laiku kaweht, ar jaunektu firdim spehledamas, tad winnahm schi paija apniklusi, tad to bes schehlastibas no sewim sweesch. Sauna ministera meita muhschahm filteeru neprezehs, kas nau no muischneeku dsimmuma.“

Meschakungs, kam meldera wahrdi nepatikka, faihdsis jautaja. „Wai Suhz to, kaimin, sawas ajunibas deenas paschi effat peedsihwojuschi?“

Melderis meerigi atbilbeja: Man nebij jaunibas deenas jauka baritona balfs, un biju prasts melderis un ne augsti mahzihts, la filteera t. Franzis Rolands; es strahdaju preehch kahdeem 25 gaddeem Schlesija par selli. Sauna baronene no tuwas pils nahza daudsreis dsirnawas, un israhdiyahs pret meldera meitahm tohti laipniga, eerahdija winnahm daschadus smalkus rohku darbus, to tahm dsihwe nemas newajadseja. Ap to paschu laiku jauns mahzitajs, tohti slatsts wihrs, arri dsirnawas nahza. Sauna dahma ar winnu dauds pa franziski plahpaja, un es winnus pehz daudsreis birse wallareem redseju sakehruschohs zereejam. Pehdigi atnahza pilli swesch offizeeris, ne jauns, bet tohti baggats. Sauna dahma winnu apprezjeja. Es winnus redseju laulajam, winna rahdiyahs buht tohti preeziga, bet jauns mahzitais gulleja mahjas ar kahrstamo guffu mohzidamees.“

„Warr gan buht, bet mans Franzis buhs apdohmigs. Winsch man nau fazzijis, la winsch konteffi eemiblejis, turklahst winsch irr jurists (teefas sinnatniba mahzijees) un no scheem jau dasch par jeheimratu, presidenti un ministeri tappis.“

Melderis atbilbeja: „Las gan taisniba!“ un greefa tad wallodu us zittahm leetahm. Kad pehz wallara mescha lungs aibbrauja un meldera familija ween ap galdu sehdeja, tad melderis fazzija: „Ko tu zilwels pasaulē wehl nepeedsihwosi! Pa teefi, beesu grabmatu warretu ar pateesigeem notiffumeem peeraftiht, kas la pasaklas skann. Werners darra la nikkohts behrns, kas paiju tapehz wairs nenemm, la to tad nedabbuja, kad to prassija; Rolands zittadi ihsts prahta wihrs, buhwe gaisa pillis sawa

Frantscha deht un dohma, la ministeris winnu tulih par rahstklungu zels. Warrbuht, la konteffei flitta flawa, jeb ta schkeel, zittadi ta ar meschalunga dehlu duetti lohpa nedseedatu. Schodeen dsirdeju, la Mischis Bizendorfa wezzako meitu prezzeschoht; es bruhweri lih schim par gudru un prahtigu zilweku turreju, un tif wehl truhst, la Antons wezzigu atraitni ar septineem behrneem par weddeflu mahjas eewedd.“

„Te man Sums gan buhs prettim jarunna,“ Antons atbilbeja. „Suhz Wernerin effat aislegusch muhsu nammâ nahst, un Anna winnam fazzijusi, la bes Suhzu wehleschanas pee winna ne-ees, zittadi winsch jau fenn buhtu atpakkat nahzis. Franzi es pasihstu, un sinnu, la winsch meitu neprezehs, kas schkeel, un kam flitta flawa, — winsch mihl skai-stas azzis. Mischa lungu weenumehr augstprahtibas wels dihdijis; winsch ar weenu pasemmigs un laipnigs pret augsteem — rupisch un bahrgs pret semmeem un saweem deenestneekem bijis. Mannis deht Sums newajaga no septineem dehla pabehrneem bihtees; man prahts, ja Suhz neleedsat, par leeldeenam us prezzibahm eet, tad buhs Rohse astonpadsmit gaddus; es runnaju no Mescha-meldera Rohses, to wiffi pasihstam. Winnas tehws slimmigs, un grihb no ammata atkahptees, un es tad tohpu zaur Rohsiti, to firsnigi mihlu, un kurrai arri es patihku, brangas Mescha-dsirnawas eeprezehs.“

„Las brangi, tahda wehsts man tif dsirdeht.“ tehws smaididams fazzija.

„Deews lai Dewi swehti, mans dehs,“ mahte ar aiskustinatu firdi fazzija.

Lustigais Augusts preezigs ussehza un sawa: „Surrat, nu buhs kahjas!“

Anna kluffi brahta rohku speega un Greetina winnam ap kallukehrusehs tohti schauksteja. Melderis rahjahs, mahte atnessa zulkura uhdeni, Antons mahsu kluffu apmeerinaja.

Pussnachts wairs nebija tablu, jaunelis gulleja bes meega, kluffi raudadams.

„Wai jau gulli, Greetin?“

„Ne!“

„Ak tehwan buhs taisniba; kad Werners manni wehl mihletu, tad winsch fenn buhtu atpakkat nahzis!“

„Kad Werners Dewi wairs nemihletu, tad winsch arri zittu jau buhtu prezzehs, jo winnam nahkats tohti gruhiti sawa leela fainneeziiba bes nammanahstes,“ wezzako mahsa atbilbeja; „esmu par to tohti noskummusi, ta tehws tif zeeti wehl pee sawa pirma padohma paleet, bet negribbu ilgati Lawu laimi kaweht, eeschu klosteri!“

„Merunna ta, firds mihla mahsa! Wai Tu dohma, la es weenu stundiau warretu preeziga buht, kad Tu aif tumscheem klosteru muhreem sawas deenas affarâs pawaddi? Ne kad es Wernera neaismirischu, ne kad arri pee zitta ne-eeschu, bet labbat wezza

jumprawa palischi, un pee Antona jeb Augusta fawas wezzas deenas beigschu, nekà klosterneeze tohpu.“
 Abbas mahsas wehl runnaja, tad jau pulstems pirmo rihta stundu noftittis, bet Gretina ne weenu wahrdu no tam nerunnaja, kas tai wehl us firdi gulleja.

Kad ohtrà deenà meldera mahjäs wiffi tiffufchi sawu darbu strahdaja, lassija Leepas zeemà Nischa l. sawà kambari gramatu, fo nupat dabbujis, ehremigi lohzeftus raustidams uu galwu krattidams. Lai klausamees, fo winsch lassa:

Gohdahts, mihtohs lungs!

„Zuhs sinnat, fa esmu filantrops*) — (lai wels winnu rauj, fo winsch ar to gan grihb fazzibt? Nischis, ar sewi runnadams fazzija un lassija tad tablak.) „Mans padohms, lai Zuhs galwas pilssehta apmetatees, nebija launs, bet es bihtohs, fa waldischana Zums kawekus zekà lisk. (Neeki! waldischana neware man, Sehlabam Nischim, leegt galwas pilssehta apmetees.) Zuhs scheitan mihtais Nischa lungs, to labbumu negubseet, fo zerrejam, un Zums nabhses grucht, pilssehta dsihwi eerast. Zuhsu nams, Zuhsu dahrs Leepas zeemà irr tohti jauti. — (tas irr taisniba, tomehr neraddahs pirzeja.) Es Zums dohmu to padohmu, palikt, fur esseet; jo nu taps djesu zelsch no A. s lihs Leepas zeemam taishts, un Zums nu buhs dauds weeglati, sawu allu aisubtibt. Kad Zuhs tomehr grihbat galwas pilssehta apmetees, un andeli eetaisibt, tad man Zums jasinno, fa es ar naudu Zums newarru peebedrotees — (tà? papreelschu gulleja peezedemit tuhstoschi gluschi preelsch eesahluma gattawi) — jo mannas meitas nu prezzesees, un tulschas winnas tal newarru aifraidibt. Winnas us tam pastahweja, fa tillai no mihtlestibas prezzeschotees, un ta nu taps Matilde ar grafu Dahlbergi un Berta ar baronu Parkfeldu falaulatas. — (Lai juppis gresnotas lelles rauj!) Paredsu, mihtais Nischa lungs, fa Zuhs wehl tohti laimigi tapseet, un sauzohs par — —“ (Lai wels winnu rauj! Kaut til sawus smuktohs dukatus, un to naudu warretu atpallat dabbuht, fo par selta dilbiju rohtu isdewu, tad man tà smal-kam lungam pret tahm bij jaislurrahs. Lai johhs tahs sunnu ahdas rauj.)

Kad Nischis druzin apmeerinajahs, tad winsch apdohmajahs, fà isrunnatees, lai netaptu isfmeets; pehdigi winsch padohmu atradda, un nu tam dusmas pawissam norimma. „Es esmu laimigs, fà mannas prezzibas ar staisito lepno Matildi ismihkufchas, winna man taf nebuhtu geldejusi, jo winna tihrais ehms ar sawabm augstahm eerashahm.“

Wallarà Nischis atkal bij lustigs, un stabstija saweem wezzeem weeseem, fa nu atkal tepat palischoht, jo nu eeschobht dsel u zelsch gar Leepas zeemu, un winsch nu warreschoht tabtu jo tabtu sawu allu subtibt.

*) Bilwelu draugs.

„Un fo Bizendorfa dahmas pee tam falka?“ ahrtis druzin mehdidams jautaja.

„Kahda dalka man ar schahm dahmahm. Winnas tehws zaur mannu usflubbinafchanu isdabbujis, fa djesu zelsch tohp buhwehts, tapeh; meh; arri daudsreis effam sanahkufchi lohpa, — kaudis tuhliht sinn fo isgudroht, un kauschu walloda gattawa. Es, republikaneetis, prezzeschobht fo freileni, hahaha, man jau weena irr, dauds smuktaka un jaunaka, nekà winna, ar dauds dahlereem un labba fainneeze, gan jau dsirdefeet!“

Leepas-lungs, mirkschinaja schelmigi azzis un fazzija Nischim palluffu: „Es jau wiffu sinnu. Bizendorfa raddineeze nu mirrust, un nau plihntee-kam ne weenu schillingi atstahjust, bet wiffu winna meitahm parastijusi, turklaht pagehredama, fa schi nebuhschoht ar zitteem, fà ar dsimmuscheem muischneekem saprezzetees. Taggad katra no Bizendorfa dahmahm diwisint tuhstoschus wehrta, un nu sinnam, winnahm prezzineeku no augstas kahrtas netruhls, hahaha!“

(Us preelschu wehl.)

Sohbugalla neddekas peedsihwojumi.

Swehtdeen 21. Nowember 1871. Sohbugals nomanna, fa dauds nammi Nihgà no skalganeem buh-weti un tadeht apgehbrjahs ar kashoku.

Pirmddeen 22. Nowember. Brihnumi wehl jo leelee par wihreeti fo dabbas mahte ar seewischkas isfhattu aptehrpufe. Pasautè laikam ne weens naw fwabbads no pahrskattischanahs.

Dhtdeen 23. Nowember. Apteekeri wehl nemm peknu no flimneekeem, kas winnà neddekà par ragga starpu trahpijuschi.

Treschdeen 24. Nowember. Preeks un deeschana fanemmahs no jauna par kahda demazoga zilts-sihmi, fo schis pasaulei preelschà zehltis, zaur to atgahdinadams to wezzu falkamu wahrdu: „Ka wehrsis dasch-fahrt salki panahloht.“ — Bet fo salkis panah, par to naw dauds fo runnah; to wiffi sinn.

Zettortdeen 25. Nowember. Sauns falkams wahrds teel usnems: „Koren nada snatj!“

Peektdeen 26. Nowember. Kahds jaun-mohdes Lumen mundi (pasaules apgaismotajs) isfkaidro, fa tas wahrds populehrs jatulko wahzdraudsig. Arri bandas-behrneem sawa laime!

Sesideen 27. Nowember. Puischi behdajahs par seewischkahm, kas ar katra deenu eet masumà. Is frankenuhscha diwas pasuddufchas, weena zimdu taisfitaja bohde pamista. Gan nu stabsta, fa pehdeja kahdam baranam us Kursemmi palkatà aislaidufeshs, bet Deews sinn?! —r

Atbildedams redaktehrs A. Leitau.